

TESTAMENT - KONFLIKTDEMPENDE MIDDEL VED ARVEOPPGJØRET

Noen arvinger opplever at det oppstår konflikt med øvrige arvinger etter avdødes bortgang. Uenigheten kan knytte seg til hvem som er berettiget arv, hvor mye den enkelte er berettiget, hvorvidt enkelte gjenstander kan kreves utlagt, osv.

En konflikt i forbindelse med et arveoppgjør oppleves ofte som belastende for arvinger i en tid som allerede er tung. Mange ønsker derfor i forkant av egen bortgang å regulere så mye om mulig for slik å hindre en potensiell senere konflikt innad i familien. Et testament kan langt på vei brukes til en slik regulering.

Et testament er et dokument som gir uttrykk for avdødes siste vilje, altså hva som skal skje med avdødes eiendeler etter hennes/hans bortgang. Muligheten til å opprette testament er en selvfølge for enhver som er over 18 år og ved "sans og samling". Arveloven stiller opp visse formkrav som må være oppfylt for at testamentet skal være gyldig. Herunder må testamentet gjøres skriftlig, det må signeres av testator (den som testamentet gjelder) og det må signeres av to vitner som bekrefter at testator signerte av fri vilje og var ved sans og samling. Dersom man er usikker på hvordan et testament skal gjøres anbefales det å kontakte advokat for å sørge for riktig utforming.

Utover disse formkravene stiller ikke arveloven direkte krav til hva som kan/ikke kan reguleres i testamentet. Det følger imidlertid av arveloven at eventuelle livsarvinger av arvelater er berettiget pliktdelsarv på 2/3 av avdødes formue (men begrenset til kr. 1.000.0000,- til hver linje). Videre er en eventuell gjenlevende ektefelle berettiget ektefellearv på 1/4 av formuen eller 4 ganger grunnbeløpet*. Retten til 1/4 gjelder også for gjenlevende samboer som har felles barn med avdøde eller der avdøde har bestemt det i testament. Dersom et testament er utformet slik at det går på tvers av forannevnte regler, for eksempel ved å gjøre et barn arveløs, vil testamentets innhold kunne bli kjent ugyldig, selv om formkravene er oppfylt. For å sikre at et testament ikke griper inn i pliktdels- eller ektefelle-/samboerarv, kan det anbefales å få bistand fra en advokat med å sette opp testamentet.

Lovens regler om pliktdelsarv til livsarvinger og ektefelle-/samboerarv medfører at dersom testator har livsarvinger og ektefelle/samboer, er muligheten for å regulere egen formue i testament til dels innskrenket. Dette fordi fordelingen av **verdiane** etter avdøde i stor grad er bestemt av arveloven. Særlig dersom testator har begrenset med midler vil muligheten til å råde over formuens **verdier** i testament være lik null dersom testator har livsarvinger og ektefelle/samboer.

Det testator imidlertid kan råde over er hvilke **gjenstander** den enkelte arving skal motta. Ikke sjeldent oppstår det konflikt mellom arvingene om hvem som skal overta hvilke gjenstander etter avdøde. Så lenge testator holder seg innenfor den fordeling av **verdiane** i formuen som følger av arveloven, står testator fritt til å bestemme hvem som skal motta hvilke **gjenstander**. Ved å opprette et testament som bestemmer fordelingen av avdødes **gjenstander** (innenfor lovens regulering av **verdiens** fordeling), vil testator langt på vei kunne hindre at de etterlatte havner i konflikt ettersom arvefordelingen da allerede er fastsatt.

For de tilfeller der testator ikke har barn/ektefelle/samboer, vil testasjonsmuligheten være ubegrenset og konfliktpotensialet likefult større blant arvingene. Et klart og tydelig testament med en utdypende regulering av fordeling av arven vil være en klar beskjed til arvingene om hvordan midlene skal fordeles. Jo mer presist testamentet er, jo mindre er muligheten for at arvingene vil være uenige om hva testator faktisk har ment. Altså dess mer som reguleres i testament, dess mindre sannsynlighet for at konflikt mellom arvingene oppstår.

*Grunnbeløpet reguleres årlig med virkning fra 1.mai.